

6 SIVISTYSTOIMI 2025

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluu kunnan sivistystoimi eli kunnan toiminnoista koulutoimi, kirjasto sekä vapaa-aikatoimi. Koulutoimi pyrkii takamaan opetuksen hyvän laadun ja nykyaikaiset oppimisympäristöt oppilaille ja henkilökunnalle. Kunta vastaa itse esi-, perus- ja lukiokoulutuksesta. Kunnassa on vain yksi perusopetusta antava koulu, Lappajärven yhteiskoulu syyslukukauden 2024 alusta. Kunnassa tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikille 1.-2. -luokkalaisille, jotka sitä tarvitsevat. Sen yhteydessä kouluilla järjestetään myös esikoululaisten kerho koulupäivinä.

Sivistystoimeen kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen niin palvelukirjastona kuin omatoimikirjastonakin. Kirjasto on oleellinen osa viihtyisää ja palvelevaa kuntaa. Kunta on mukana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Kansalaisopisto Järvilakeudessa kunta on mukana kannatusjäsenenä.

Vapaa-aikatoimen alaiseen toimintaan kuuluu kunnan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Vapaa-aikatoimen tehtävä on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita ja olosuhteita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta. Vapaa-aikatoimi vastaa osaltaan kunnan hyvinvointityöstä sekä vastaa liikunta-alueiden kokonaisuudesta yhdessä teknisentoimen kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunta on ostanut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Kuntien välisessä sopimuksessa Lappajärven hyvinvointivaliokunta toimii niin sanottuna tilaajavaliokuntana, joka valmistelee yhdessä Alajärven kaupungin kanssa talousarvion. Talousarvion hyväksyy lopullisesti Lappajärven kunnanhallitus ja -valtuusto.

Kunnan uudessa strategiassa sivistystoimi vastaa pitkälti hyvinvointipalveluista ja niiden laadusta. Erikseen poimittuna sivistystoimen keskeisimmät tavoitteet:

Elämää palveleva kunta:

- ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- palveleva ja osallistava
- aktivointi ja hyvinvoinnin tukeminen maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen (erityisesti perusopetukseen valmistava opetus ja S2-opetus)

Kehittyvä

matkailukunta

- tapahtumatarjonnan edistäminen

Kestävä

kunta

- kestävä

talous

- kulttuuriperimän

esille

tuominen

6.1 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Sivistystoimen hallintoon kuuluvat lukion rehtori/sivistysjohtaja sekä vapaa-aikasihteeri. Hallinnon tehtäviä on hajautettu rehtorille ja koulusihteerille; yleishallinnon puoli huolehtii koulutoimen, kirjaston ja vapaa-ajan yleishallinnosta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Hallinto on vastuussa ja seuraa taloutta käyttöpuolella ja hankkeissa. Yhä laajeneva työkenttä on kunnan hyvinvointityö. Sivistystoimi ja vapaa-aikatoimi vastaavat osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosaa eli HYTE-kertoimien toimintaa kuvaaviin prosessi-indikaattorien mittareista.

Koulukyytireittien suunnittelu tehdään yhteistyössä kuuden kunnan kesken aiemmin tehdyn työn pohjalta. Suunnittelutyötä hallinnoi Alavuden kunta ja siinä on mukana mm. Ely. Kevään 2025 aikana selviää, kilpailutetaanko ns. bruttoliikenne jo syksyä 2025 varten vai lukuvuotta 2026-2027 varten.

Vuoden 2025 kunnan investointirahoihin varataan määrärahat:

- Vapaa-aikatoimi: Kuntosalitoiminnan kehittäminen 60 000 €. Kuntosalipalvelut päivitetään vastamaan laajaan kävijämäärään ja laajojen käyttäjäkohderyhmien tarpeisiin, huomioiden aktiiviliikkujan lisäksi kuntoliikkujat sekä iäkkäämmät liikkujat.

Sivistystoimen vuodelta 2024 vuodelle 2025 jatkuvia hankkeita ovat

- Koulunuorisotyöntekijä (AVI); omarahoitusosuus 10 %
- Koulun kerhotoiminta; omarahoitusosuus 20 %
- Yhteiskoulun Nordplus-hanke
- Geolukion Erasmus+-hanke

Haettavia hankkeita ovat ainakin Harrastaminen Suomen malli; myös Liikkuva opiskelu –hankkeita harkitaan; näissä hankkeissa on aika suuret omavastuuosuudet 30 % ja 50 %.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Koulukuljetuksissa eteen tulee 2. optiovuoden käyttö lukuvuodelle 2025-2026. Jolloin kuljetukset on kilpailutettava alkuvuodesta 2026. Vaihtoehtoisesti kilpailutus tehdään jo vuonna 2025.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan ostaman bruttoliikenteen suunnittelu; mahdollisuuksien mukaan otetaan huomioon myös palveluliikenne	Suunnitelma valmis kilpailutusta varten	Suunnitelma toimii pohjana kilpailutukselle niin vuonna 2025 kuin 2026

Sähköinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Kertomus esitetään poisjäävälle valtuustolle. Suunnitelma valtuustokaudelle 2025-2028, jos kuntastrategia valmistuu v. 2025 aikana	Sivistystoimi on aktiivisesti mukana kertomuksen ja suunnitelman teossa. Prosessin takia voi valmistua vasta 2026; kuntastrategian prosessi myös 2025
---	--	---

6.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Lappajärvellä esi- ja perusopetusta annetaan 1.8.2024 alkaen vain Lappajärven yhteiskoululla. Kunnan oppilaaksiottoalue on muutettu yhdeksi alueeksi. Yhteiskoululla opetusta on 0.-9. luokilla, ja esikouluryhmät ovat omina opetusryhminä. Yhteiskoululla toimii perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä eli VALO. Lukuvuonna 2024-2025 valoryhmälle annetaan opetusta omana ryhmänä kahtena päivänä viikossa syyslomaan saakka ja nousee viiteen päivään syysloman jälkeen. Perusopetuksessa noudatetaan paikallista opetussuunnitelmaa, jonka pohjana on yhteinen eteläpohjalainen opetussuunnitelma. Maakuntakohtaisia päivityksiä tulee joka lukuvuosi ja tarvittaessa päivitetään paikallista opetussuunnitelmaa. Koulun keittiö toimii valmistuskeittiönä, josta ateriat lähtevät varhaiskasvatuksen yksiköihin keskusta-alueella.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukuvuosi 2024- 2025 on viimeisen kyläkoulun eli Länsirannan koulun sisäänajo osaksi yhteiskoulua. Koulun järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuu huomattavan suuri määrä oppilaita luokilta 0-2. Ap-ip-toiminnan monipuolisuutta kasvatetaan jakamalla lapsia ruuhka-aikoina pienempiin ryhmiin erilaisia toimintoja varten. Toiminnassa pyritään huomioimaan kaikki vapaana olevat Yhteiskoulun tilat, ulkoalueet sekä uusi liikuntahalli. Uutena toimintamuotona yhteiskoululle tulevat koulumummit ja –vaarit lukuvuonna 2024-2025.

Opettajien koulutusta tarjotaan mm. oppimis- ja käyttäytymisongelmaisten lasten opetukseen, kielitietoisuuden lisäämiseen, turvallisuustoimintojen parantamiseen. Koulun omia toimintatapoja ja sovittuja periaatteita kerrataan aiempaa säännöllisemmin.

Oppilasennuste, joka on päivitetty tilastointipäivää 20.9.2024 vastaavaksi:

eskareiden synt.vuosi		s.2018	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	S. 2023
		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2023
Yhteiskoulu	0 LK	24	11	10	15	12	18
1.8.2014 alk.	1 LK	20	24	11	10	15	12
1.8.2023 + Ra	2 LK	36	20	24	11	10	15
1.8.2024 + Lä	3 LK	35	36	20	24	11	10
	4 LK	26	35	36	20	24	11
	5 LK	29	26	35	36	20	24
	6 LK	36	29	26	35	36	20
1 lk- 6 lk		182	170	152	126	91	92
0 lk- 6 lk		206	181	162	141	103	110
Yhteiskoulu		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
1.8.2014 alk.	7 LK	28	36	29	26	35	36
	8 LK	21	28	36	29	26	35
	9 LK	37	21	28	36	29	26
yhteensä		86	85	93	91	90	97
		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Lukio	aloittavat	17	20	14	17	24	18
	jatkat	19	17	20	14	17	24
	päättävät	14	19	17	20	14	17
Yhteensä		50	56	51	51	55	59
Esioppilaat		24	11	10	15	12	18
Alakoulut		182	170	152	126	91	92
Yhteiskoulu 7-9		86	85	93	91	90	97
Eo + po yht.		292	266	245	217	181	189
joista valo-opp.		10					
Lukio		50	56	51	51	55	59
Yhteensä		342	322	306	283	248	248

HYTE-indikaattoreista kohteina ovat peruskouluissa seuraavat:

- Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein. Toteutuu Lappajärvellä.
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa. Toteutuu Lappajärvellä.
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Ei toteudu Lappajärvellä.
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. Ei toteudu kokonaisuutena. Lappajärvellä 10.20 alkaa lounaat.

Hyvinvointivaliokunta on linjannut, että Lappajärvellä pyritään saamaan kaikki prosessi-indikaattorit kuntoon ja että kouluruokailussa noudatetaan Kouluruokasuositusta.

Suunnitelmavuodet 2026 – 2027:

Suunnitteluvuosina tulee eteen opettajavirkojen tarkastelu, koska oppilasennuste näyttää, että erityisesti alaluokkien opetuksessa oppilasmäärän väheneminen on noin 20 – 25 oppilasta/ lukuvuosi (katso edellä oppilasennustetaulukko).

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Koulumummo ja –vaari toiminta osaksi koulupäivää	Toiminta käynnissä; toiminta suunnitelmallista	Koulumummoilla ja –vaareilla on lukujärjestys, jonka mukaan toimitaan. Vapaaehtoiset on koulutettu tehtävänsä.
Hyte-indikaattorit: 1)Kouluruokasuositus toteutuu.	Lounasajat noudattavat Kouluruokasuositusta.	Täytetään hyte-kertoimen vaatimus.
2) pitkät välitunnit vähintään puolella yhteiskoulun oppilaista	Välitunnit toteutuvat.	Liikkuva koulu –suositus toteutuu ja oppilaille tarjotaan lounaan jälkeen pitempi välitunti

6.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuuluu koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä muu yhteinen toiminta, joista tärkeimpiä ovat olleet koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut. Nämä palvelut siirtyivät hyvinvointialueen tuottamiksi vuoden 2023 alusta. Lappajärven oppilas- ja opiskelijamäärä riittää yhden kokopäiväisen kuraattorin työpanokseksi. Erityisopettajia perusopetuksessa on henkilötyövuosina 3,4. Parina edellisenä lukuvuonna erityisopettajia on ollut kolme ja näiden lisäksi yksi palkattuna valtiohallan korona-avustuksella. Koulunkäynninohjaajia käytetään opetuksen tukena oppitunneilla, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä esikoululaisten ap-ip-kerhossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on koko perusopetuksen toimintojen tuottaminen laadukkaasti ja korkealla tasolla. Tähän pyritään ammattitaitoisen ja oikein resurssoidun henkilöstön avulla. Suomen hallitus on muuttamassa oppimisen tuen muotoja ja lakeja. Tämä seurataan aktiivisesti. Apuna tässä on eteläpohjalainen Osaaja-verkosto.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytänteitä on muutettu vuoden 2024 puolella: esikoululaiset voivat hakea koululla järjestettävään esikoululaisten ap-ip-kerhoon, joka toimii yhdessä koululaisten ap-ip-toiminnan kanssa. Halutessaan vanhemmat voivat hakea lapselleen täydentävää varhaiskasvatusta, joka toimii varhaiskasvatuksen yksiköissä.

Suunnitelmavuodet 2026 – 2027:

Suomen valtion linjauksien ja asetusten aiheuttamien muutosten käyttöönotto.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Uudet perusopetuksen tuen muodot	Muutokset opetussuunnitelmaan annetussa aikataulussa	Paikallinen opetussuunnitelma käytössä 1.8.2025

6.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lukion tehtävä on tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja -tulokset sekä jatko-opintomahdollisuudet. Lukio tekee laajaa yhteistyötä eri toisen asteen toimijoiden kanssa niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Geolukio tarjoaa opintoja erityisellä luonnontieteellisellä linjalla.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukion kansainvälisyyttä on lukuvuonna 2024-2025 yhteistyön jatkaminen Japanin kanssa sekä Erasmus-kautta saatu Geoproject-hanke. Yhteyksiä Suomen muihin geopark-alueiden kouluihin edistetään. Viisi lukuvuotta toiminut luonnontieteellinen linja tarkistetaan ja tehdään tarvittaessa muutoksia.

Opiskelijarekrytointiin on panostettava edelleen, jotta lukioon saadaan opiskelijoita muualtakin kuin omalta paikkakunnalta. Kohderyhmänä ovat niin kotimaiset kuin ulkomaiset opiskelijat.

Lappajärven geolukio on mukana Kauhavan, Alajärven, Evijärven ja Vimpelin kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Lukiolaisten oppimisen tuen hankkeessa, jossa tavoitteena on kehittää lukioiden tukimuotoja, kouluttaa ja mentoroida opettajia sekä saada uusia mittareita. Hanketta vetää erillinen koordinaattori.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Yhteistyön kehittäminen LUMA-oppilaitosten sekä muiden Unescon geopark – alueiden oppilaitosten kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Luonnontieteellisen linjan arviointi ja päivittäminen	Laadullinen ja määrällinen arviointi sekä päivitys tehty	Tarkastellaan linjan opintoja; tarvitaanko muutoksia pedagogisesti tai määrällisesti
Oppimisen tuen muodot tulevat opettajille tutummiksi ja erityisopetuksen	Ohjeita ja koulutusta opettajakunnalle	

kehittäminen; lukioiden yhteinen hanke		
Erasmus+-hanke	Onnistunut hankkeen läpivienti	Onnistutaan vierailuissa molemmin puolin ja opiskelijat oppivat uudesta kulttuurista sekä luonnontieteistä

6.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on mukana Järviseudun ammatti-instituutissa eli Jamissa yhtenä omistajakuntana. Muut kunnat ovat Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi ja Kauhava. Uudeksi omistajakunnaksi tuli syksyllä 2021 Alavus. Jamin tiloissa Sedu järjestää myös lähihoitaja-koulutusta.

Lappajärven kunta ostaa musiikkiopistopalvelut eli taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen Kauhavan kaupungin oppilaitokselta, Härmänmaan musiikkiopistolta. Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava ovat Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistyksen jäseniä. Järvilakeuden kansalaisopisto järjestää koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille kuntalaisille ympäri aluetta pohjakoulutuksesta riippumatta. Opisto toteuttaa myös teatteritaiteen perusopetusta lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kunta ja koulut tarjoavat opistoille tilat, joissa toimia. Härmänmaan musiikkiopisto tarjoaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta näiden lisäksi myös aikuisille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Kunta on uusinnut sopimuksen Kauhavan kaupungin kanssa musiikkiopistopalveluista vuonna 2024; mikä aiheuttaa muutamia muutoksia mm. soittimen kunnossapidossa ja talousarvioon varattavissa määrärahoissa.

Järvilakeuden kansalaisopiston tavoitteena on toteuttaa monipuolista opetus- ja harrastustoimintaa, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua taloudellisen tilanteen estämättä. Yhteistyötä tehdään paikallisten tahojen kuten Lappajärven kunnan, Kraatterijärven toimijat ry:n sekä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Kurssitoiminnan toteuttamisen lisäksi pyritään luomaan uusia toiminnan ja yhteistyön malleja myös kehittämishankkeiden myötä.

6.6 Kirjastotoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat ja kokoelmat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Toimipaikkana on kirjasto, joka on auki viitenä arkipäivänä viikossa. Omatoimikirjasto on käytettävissä rekisteröityneille asiakkaille ma-su klo 7–21 silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Palvelutila on käytössä henkilökunnan ollessa kirjastossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuoden 2024 aikana kirjaston henkilöstöresurssi palasi useamman vuoden jälkeen kahteen henkilötyövuoteen; kirjastossa toimii kirjastonjohtaja sekä kirjastovirkailija. Kirjastonjohtajan työtehtävistä 20 % kuuluu vapaa-aikatoimen kulttuuritehtävien hoitamiseen. Kirjastossa edistetään ja kehitetään uusia palveluja, mm. valtakunnallista E-kirjastoa sekä kirjaston järjestämiä tapahtumia (esim. lukukoiratoimintaa, peli-iltoja tai -ryhmiä).

Suunnitelmavuodet

2026–2027

Pyritään pitämään yllä kirjaston kulttuuritoiminta näyttelyineen ja tapahtumineen. Osallistutaan kirjaston toimintaa tukeviin hankkeisiin.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Uusia toimintatapoja kehitetään (lukukoiratoiminta ja peli-illat)	1-2 uutta toimintatapaa	Toimintatavat saadaan pysyväksi palveluksi.
Kirjaston sosiaalisen median kanavien näkyvyyden nostaminen	Some-kanavien seuraajamäärien seuraaminen	Saadaan lisää seuraajia somekanaville
Kirjaston palvelutilan käytön kasvattaminen	Seurataan ja tilastoidaan palvelutilaa varaavien ihmisten lukumääriä	Saadaan ihmiset käyttämään palvelutilaa enemmän

Tilasto kirjastotoimesta:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kokoelma	60 227	61 098	60 709	54 880	54 814	54 039
Lainat	51 525	48 205	36 682	43 956	44 170	44 523
Käynnit	39 992	38 812	30 788	34 139	36 018	40 999
Aukiolotunnit	3 783	4 760	3 591	4 922	5 362	5 362
Lainoja / asukas	16,41	15,66	12,24	15,03	15,41	15,79
Näyttelyt*	21	22	15	23	18	16
Tapahtumat*	32	24	7	31	48	45

Omatoimikirjasto otettiin käyttöön kesäkuussa 2018.

6.7 Vapaa-aika

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden

toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso ja kulttuurilait. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakkuustasoa, omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta pyrkii edistämään osallistumista niillä asiakasryhmiä, jotka eivät ole palvelujen parissa - viestintä, palveluiden järjestämisen moniammatillisesti hyvinvointialueen yhdyspintatyö huomioiden sekä yleinen fyysinen ja sosiaalinen aktivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä sekä palveluita tuottavia yhteisöjä tai järjestöjä - avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfran ylläpitäminen ja kehittäminen kuten liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vapaa-aikapalveluiden kaikki toimialojen kulttuuri-, nuoriso- sekä liikuntapalveluiden tavoitteena on lisätä yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Vapaa-aikatoimen yksi päätavoite on saattaa valmiiksi vuoden 2024 aloitettu strategiatyö, joka toimii ohjaavana kokonaisuutena tulevalle toiminnalle ja kehittämiselle. Vapaa-aikatoimi vastaa omalta osaltaan kunnan laajasta hyvinvoinnin edistämistyön toteuttamisesta (raportointi, suunnittelu, HYTE-kerroin prosessikehittäminen) yhdessä kunnan muiden toimialojen sekä kunnan sidosryhmien kanssa. HYTE-kerroin prosessi-indikaattoreista liikunnan ja kulttuurin osalta toteutuvat kaikki 6 kpl painottuvaa indikaattoria.

Liikuntapalvelut:

Liikuntapalveluiden keskeisin tavoite on kehittää investoinnin kautta kuntosalitoimintaa vastamaan laajaan kävijämäärään ja laajojen käyttäjäkohderyhmien tarpeisiin huomioiden aktiiviliikkujan lisäksi kuntoliikkujat sekä iäkkäämmät liikkujat. Liikuntapalvelut laajentavat elintapaohjauspalveluitaan seuraavasti: 1. järjestämällä ryhmämuotoista elintapaohjausta 2. liikuntapalvelut ottavat käyttöön Sportyplanner-alustan, johon tuotetaan ohjevideoita ja vinkkejä liikkumisesta eri kohderyhmille omatoimisen liikkumisen tueksi. Liikuntapalvelut kehittävät TEAviisarin seuranta ja tarveanalyysin alaisia raportointikokonaisuuksia osana vuosittaista Lappajärven kunnan hyvinvointiraporttia, jotta saadaan vertailtavaa tietoa tilanteen kehityksestä suhteessa edellisvuosiin. Vapaa-aikastrategian osaksi laaditaan liikunnan kehittämisohjelma tai poikkihallinnollinen liikkumisohjelma, jossa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja: liikunnan olosuhteiden kehittämissuunnitelma, liikunnan palveluverkkoselvitys, poikkihallinnollinen liikkumisohjelma.

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden keskeisin tavoite on ottaa käyttöön Nuodo-tilastointi järjestelmä sekä kouluttaa nuorisopalveluiden sidosryhmät järjestelmän käyttöön. Nuodo:n kautta kyetään tilastoimaan reaaliaikaisesti, kaikki kunnassa tapahtuva nuorisotyö mm. koulunuorisotyö, tapahtumat sekä nuorten tilatoiminta. Valtio hyödyntää Nuodo:n kautta kerättyjä tilastoja muun muassa vaikuttavuuden arvioinnissa ja tämä

tilastointi tulee linkittymään valtiolliseen rahoituksen ohjaamiseen kunnille tai ainakin toimimaan sen arvioimisen tukena esimerkiksi hankerahoituksissa. Tavoitteena on lisäksi lisätä osallistavaa toimintaa sekä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia aktiivisen Nuorisofoorumityön kautta. Nuorisofoorumitoiminnan kautta on tavoite löytää uudet jäsenet alueelliseen Nuorisovaltuustoon sekä kunnan hyvinvointivaliokuntaan.

Kulttuuripalvelut:

Vuoden keskeisin tavoite on kehittää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman toteutusmuotoja vuoden 2024 toteutetun kyselyn perusteella. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on tehdä vaikuttamistyötä alueellisen kulttuuristrategian valmisteluvaiheessa, jotta Lappajärven kunnan sekä Järviseudun alueelliset yhteiset kulttuurilliset sisällöt huomioidaan Etelä-Pohjanmaan alueen kulttuuristrategiassa.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Liikuntaolosuhdekehittäminen vuonna 2025 valmistuvan strategian mukaisesti.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kuntosalin kehittämisinvestointi	Käyttäjien osallistaminen kehittämiseen sekä palveleeko kehittäminen aktiiviliikkujien lisäksi muita kohderyhmiä kuten esimerkiksi eläkeikäiset	Käyttö tyytyväisyyskyselyn tavoitteeksi osallisuuden ja kohderyhmä käytettävyyden osalta määritetään 4 (0-5 asteikolla)
Nuodo-järjestelmän käyttöönotto	Kuinka laajasti järjestelmä otetaan käyttöön: nuorisotilat, koulunuorisotyö, etsivänuorisotyö, muu toiminta	Nuodo-järjestelmä otetaan käyttöön nuorisopalveluissa niin, että kaikki nuorisopalveluiden toiminta tilastoidaan ohjelman kautta
Kulttuurikasvatussuunnitelman kehittäminen kyselyn tavoitteen mukaisesti	Palautekyselyn tulokset vuosilta 2024 ja 2025	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksesta saatu palaute on parempi suhteessa edellisvuosien tuloksiin

6.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 alkaen Alajärven kaupungilta. Henkilöstö on Alajärven kaupungin palveluksessa, ja Alajärven kaupunki hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit, ohjelmistot ja välineet. Alajärven kaupunki tilaa Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta puhtaanapidon ja ruokahuollon sekä vuokraa Lappajärven kunnalta palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat ja irtaimiston. Toiminta järjestetään varhaiskasvatuslain mukaisesti Lappajärven kunnan tilauksen määrittämässä laajuudessa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärvellä varhaiskasvatusta järjestetään Ullanlinnan päiväkodissa sekä Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa. Ullanlinnassa on tällä hetkellä kolme lapsiryhmää ja sen etäyksikössä on yksi lapsiryhmä. Ryhmäperhepäiväkodissa hoitopaikkoja on yhteensä 12 lapselle. Länsirannan ryhmiksessä mahdollistuu muutaman Lappajärven yhteiskoulua käyvän esikouluikäisen iltapäivätoiminta keväällä 2025. Toimintakaudella 2024–2025 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, voidaan keväällä 2025 pohtia yhden lapsiryhmän vähentämistä seuraavalta toimikaudelta. Myös Länsirannan ryhmiksen toiminnan jatkumista tarkastellaan keväällä 2025.

Keväällä 2022 on laadittu Lappajärven ja Vimpelin kuntien sekä Alajärven kaupungin yhteinen varhaiskasvatuslakiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä Daisy -mobiiliseurantajärjestelmään, jonka avulla hoidetaan varhaiskasvatuksen ja kodin välistä tiedonkulkua, varataan hoitoajat ja laaditaan sähköiseen muotoon varhaiskasvatussuunnitelmat. Järjestelmään voidaan liittää myös lakisääteiset tukeen liittyvät asiakirjat. Erityisopetusta on tehostettu toiminta-alueella hankkeen avulla. Samalla erityisopetuksessa laadittavien tuen asiakirjojen laadinnassa on tehostettu toimintaa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus

Erityisvarhaiskasvatuksen tehostaminen	Erityisopettajan palveluiden saatavuus ja tuki.	Resurssoinnilla lisätään palvelun mahdollistuminen koko alueelle
Uuden henkilöstön perehdytys	Populus -järjestelmä otetaan käyttöön	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen. Samassa järjestelmässä on kehityskeskustelu sekä työnkuvaus osiot.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Varhaiskasvatusyksiköiden toiminnan tarkastelu huomioiden lapsien syntyvyys. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja ylläpitäminen on keskeisessä asemassa. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä.